

Az EOQ MNB szakember-tanúsítás és -regisztráció általános irányelvei

A szakemberek mobilitása a globalizációval szoros összefüggésben világszerte bővül, gyorsul. Ez a tendencia különösen erőteljesen figyelhető meg az Európai Unióban, ahol a munkaerő szabad áramlásának biztosítása az egyik alapérték. Ennek teljes körű megvalósításához egyre nagyobb igény jelentkezik, többek között a minőségügyi szakemberek képzettségének kölcsönös elismerése iránt, aminek fontos előfeltétele képzésük és tanúsításuk harmonizálása. A képzési rendszerek és oktatási intézmények, valamint a hagyományok, kultúrák, nyelv és a berögződött gyakorlati megoldások miatt ez egy igen bonyolult, de megoldható feladat.

Több éves előkészítő munka után az Európai Minőségügyi Szervezet (EOQ) teljes jogú nemzeti tagszervezeteinek (FMO) egy nagyobb csoportja – köztük a Magyarországot 1972 óta képviselő EOQ Magyar Nemzeti Bizottság Közhasznú Egyesület (EOQ MNB Egyesület) – kidolgozta és 1994-ben elfogadta „A minőségügyi szakemberek tanúsításának és regisztrálásának EOQ harmonizált rendszere” című előterjesztést. Ez a rendszer hasznosította és harmonizálta a több EOQ tagországban már működő képzési és szakembertanúsítási rendszereket. A felsőfokú végzettséggel rendelkező szakember továbbképzésére és tanúsítására kialakított harmonizált rendszer általánosan elfogadottá vált. Az EOQ MNB Egyesület által adaptált EOQ rendszer magában foglalja – a különböző szintű tudást előíró harmonizált követelményeken kívül – a modulszerűen felépített tanfolyamrendszert, a képzések időtartamait és a főbb eljárási szabályokat (pl. a részvételi feltételeket, a tanúsítványok megújításának alapelveit, az írásbeli és szóbeli vizsga lebonyolítását és az eredmények értékelését). Az EOQ MNB Egyesület ezen alapelvek megtartásával 2012-ben nemzeti hatáskörbe vette a minőségügyi szakemberképzést, tanúsítást és regisztrálást.

Az EOQ MNB Egyesület szakember-tanúsítása és regisztrálása az európai modell szerint három módon valósulhat meg:

- a felsőfokú végzettségű szakemberek előírt időtartamú tanfolyamszerű továbbképzésén való részvétele utáni vizsgáztatással, az előfeltételek (pl. megfelelő előképzés és szakmai gyakorlat) meglétének igazolása és ellenőrzése alapján;

- elismert egyetemi (MSc és BSc) továbbképzéshez kapcsolódó minőségügyi szakmérnök-képzés alapján – az EOQ MNB Egyesület felügyelt vizsgáztatással, az előfeltételek meglétének igazolása mellett;
- a nagy tapasztalattal és előképzettséggel rendelkező szakemberek részére speciális, rövid, intenzív EOQ MNB tanfolyamot követő vizsgáztatással. Az EOQ ugyanis elismeri, hogy minden országban van olyan tapasztalt, gyakorló minőségügyi szakember, akik tudásukat nem az EOQ harmonizált rendszere keretén belül szerezték, ami azonban a harmonizált követelményrendszernek alapvetően megfelel.

Az EOQ harmonizált szabályai és eljárásai a minőségügyi szakemberek regisztrálásához és tanúsításához az ISO/IEC 17024 szabványon (címe: A személyzet tanúsítását irányító tanúsítási szervekre vonatkozó általános feltételek), illetve az ISO 9000-es szabványsorozaton alapulnak. Az EOQ harmonizált rendszerét, amelyet az EOQ MNB Egyesület is követ, rendkívül kedvezően ítéli meg a felhasználók széles tábora, elismerve annak magas szakmai színvonalát, nyitottságát, átláthatóságát és hitelességét.

Az EOQ MNB Egyesület minőségügyi továbbképzési programja jelenleg 28 különböző tanúsítványt nyújtó tanfolyamot kínál (1. melléklet). A résztvevő teljes jogú tagszervezeteknek biztosítaniuk kell az EOQ-t, hogy mindenkori nemzeti gyakorlatuk teljesíti a harmonizált rendszer követelményeit. Ezek közül annak bizonyítása a legfontosabb, hogy az EOQ MNB tanúsítással rendelkező szakember tudása kielégíti a vonatkozó európai harmonizált követelményeket. Az erre vonatkozó részletes tájékoztatót a mindenkori meghívók tartalmazzák, megadva a vonatkozó díjtételeket. Az EOQ MNB Egyesület 2014. január 1-től érvényes általános szakember-tanúsítási díjtételeit a 2. melléklet tartalmazza. Nagyon fontos követelmény, hogy az EOQ MNB Egyesület és az elfogadott Képzési Központok (3. melléklet) által tartott tanfolyamok biztosítsák a harmonizált követelményrendszer szerinti tudás megszerzését. Az EOQ MNB tanúsítványokat központilag kell regisztrálni és a másolatokat a szükséges dokumentumokkal központilag tárolni.

Az EOQ és az EOQ MNB Egyesület modulszerűen felépített tanfolyamrendszere („Alaptanfolyamok”, „Működésfejlesztési tanfolyamok” és „Speciális tanfolyamok”) a „Minőségügyi Rendszermenedzser” képzésre épül. Bár ugyancsak a „Minőségügyi Rendszermenedzser” képzésre épül, de alaptanfolyamnak minősül a „Minőségügyi Auditor” és a „Belső Auditor”

képzés is. Ide sorolandó a tanúsítványok 3, illetve 5 évenkénti megújítását szolgáló ún. „Szintentartó” tanfolyam.

Az EOQ MNB tanúsítványok érvényessége – az élethosszig tartó tanulás jegyében és a minőségügy területén tapasztalható gyors változások következtében – időben behatárolt. Az EOQ MNB tanúsítványok jelenleg általában 3 évig, a középfokú végzettséghez kötött EOQ MNB tanúsítványok 5 évig érvényesek.

Az EOQ MNB szakember-tanúsítási eljárásának főbb lépései

1. A tanúsítvány kiadásához szükséges ismereteket elsősorban az EOQ MNB Egyesület intenzív tanfolyamain, illetve az általa elfogadott Képzési Központok meghirdetett szakirányú továbbképzésein lehet megszerezni és azok elvégzését követően az előírt vizsgát letenni.
2. A legfontosabb alaptanfolyamra, az EOQ MNB „Minőségügyi Rendszermenedzser” intenzív továbbképzésére azok a tapasztalt minőségügyi szakemberek jelentkezhetnek, akik a meghívóban rögzített feltételeket teljesítik. Kérhetik az előzetes tudásfelmérést is (4. melléklet). A tanúsítvány szintén csak sikeres vizsga alapján adható ki a tapasztalt minőségügyi szakemberek részére is.
3. Az EOQ MNB Egyesület harmonizált szakember-tanúsítási rendszerének nyitottságát jelzi, hogy minden olyan szakember is jelentkezhet EOQ MNB vizsgára, aki igazolni tudja, hogy valamely más oktatási intézmények továbbképzésein részt vett. A továbbképzés tematikáját, időtartamát és más fontos dokumentumait is az EOQ MNB Egyesület rendelkezésére kell bocsátani. Egyes egyedi esetekben a hiányzó szakismeretek az EOQ MNB Egyesület ún. szintentartó tanfolyamain pótolhatók.
4. A tanúsítás/regisztrálás iránti kérelem a Regisztrációs lapon kell benyújtani a Képzési Központokon keresztül vagy közvetlenül az EOQ MNB Egyesület Központi Titkárságára. Mellékelni kell minden típusú szakembertanúsítás esetén általában a következőket, melyek felsorolását a tanfolyamok aktuális meghívói tartalmazzák:
 - a szakmai önéletrajzot,
 - az egyetemi/főiskolai végzettséget igazoló oklevél másolatát,
 - a minőségügyi szakképesítést igazoló okirat(ok) másolatát,
 - az elvégzett minőségügyi tanfolyam(ok) és/vagy egyetemi/főiskolai minőségügyi képzési program(ok) részletes tematikáját (kivéve az EOQ MNB Egyesület által elfogadott tanfolyamokét),

- a szakmai gyakorlatot, illetve tapasztalatot igazoló dokumentumokat, amelyekre vonatkozóan indokolt esetben az önbevallás is elfogadható.
5. A szakemberek szinte valamennyi kategóriája esetén **írásbeli és szóbeli** vizsga van előírva, amelyeknél a vizsga akkor sikeres, ha valamennyi vizsgáztató a vizsga valamennyi részére legalább 60%-ot ad. (Vezető Minőségügyi Auditor tanúsítvány megszerzéséhez ez 80%). Az írásbeli tesztvizsgánál többféle válasz közül a helyeseket kell kiválasztani. A szóbeli vizsga általában 2 részből áll. Első részében szerepjátszásos esettanulmány kihúzott feladatait kell a jelölteknek szakmailag megalapozottan eljátszani. A szóbeli vizsga második része 1 véletlenül kihúzott tétel kiselőadás formájában megtartott, valamint a Vizsgabizottság kapcsolódó kérdéseinek megfelelő megválaszolásából tevődik össze.
6. A **Vizsgabizottság**, továbbá az értékelésbe vont más személyek pártatlanul és minden részrehajlástól mentesen végzik munkájukat; minden erre vonatkozó információt és adatot bizalmasan kezelnek. Az írásbeli és a szóbeli vizsga ugyanazon a napon is történhet. A jelölteknek bizonytságot kell tenniük arról, hogy megfelelnek az EOQ MNB Egyesület általános követelményeinek, illetve – auditorok esetében – az érvényes ISO 19011-es szabványban az auditorok képzettségére, szakértelmére, kompetenciáira foglalt követelményeknek is.
7. A Szakembertanúsító Testület (SZTB) a Jelentkezési laphoz csatolt szakmai mellékletek, valamint a vizsga eredményének ismeretében dönt az EOQ MNB tanúsítvány kiadásáról. A tanúsítvány kiadásának elutasítása ellen a kézhez vételtől számított 30 napon belül **fellebbezési kérelem** nyújtható be az EOQ MNB Egyesület elnökéhez címezve az EOQ MNB Egyesület Központi Titkárságán.
8. Az eredményes szakember-tanúsítási eljárást követően a résztvevők az EOQ MNB tanúsítványokat ajánlott postai szolgáltatás igénybevételével kapják meg. A tanúsítvány kézhez vétele után annak megnevezése – az érvényesség időtartama alatt – névjegykártyákon is feltüntethető. A „Tanúsított és regisztrált szakemberek” bővülésének és aktuális jegyzékének közzétételét (publikálását) az EOQ MNB a következők szerint biztosítja:

- Az új, illetve megújított EOQ MNB tanúsítvánnyal rendelkezők név- és címjegyzékét az EOQ MNB Egyesület szakfolyóirata, a „Minőség és Megbízhatóság” rendszeresen közzéteszi.
- A folyamatosan aktualizált név- és címjegyzék az EOQ MNB Egyesület honlapján megtekinthető. (Ezért minden adatváltozást az EOQ MNB Egyesület Központi Titkárságán haladéktalanul be kell jelenteni.)
- Az érvényes név- és címjegyzéket az EOQ MNB Egyesület Évkönyvei is tartalmazzák.

9. Az EOQ MNB tanúsítványok megújítása a lejárati évében – a megfelelő díjtétel befizetését követően – a következő feltételek teljesülése esetén lehetséges:

- szakirányú minőségügyi gyakorlat magas szintű végzésének igazolása az adott időszakban;
- megfelelő számú kreditpont (összesen 60 pont), amelyek új ismereteket és értékelhető tapasztalatokat nyújtó minőségügyi, valamint más szakirányú rendezvényeken és tanfolyamokon való részvétellel szerezhető meg;
- részvétel a vonatkozó szintentartó tanfolyamon, ami önmagában 20 pontot jelent.

Az EOQ MNB tanúsítvánnyal rendelkezőknek figyelemmel kell kísérni oklevelük érvényességét, valamint munkájuk magas színvonalú ellátása és ismereteik gondozása érdekében folyamatosan képezni kell magukat. Ezt elsősorban EOQ MNB egyesületi tagként tudják megvalósítani, ami szintén 10 kreditpontot jelent és nagyobb rugalmassággal párosul a tanúsítvány megújítására vonatkozóan. Míg az EOQ MNB egyesületi tagok a tanúsítvány lejárati évét követő év végéig jelentkezhetnek szintentartó tanfolyamra, a tagsággal nem rendelkezők kizárólag a lejárati évében újíthatják meg tanúsítványukat.

A Központi Titkárság folyamatosan figyelemmel kíséri a kiadott tanúsítványok érvényességének lejárati idejét (általában 3, illetve 5 év) és értesíti az érintetteket a megújítás közeledő időpontjáról, valamint megküldi a következő szintentartó tanfolyam meghívóját a mellékletekkel.

10. A tanúsítvánnyal rendelkező szakemberek – ha EOQ MNB egyesületi tagok – automatikusan az Oktatási és Továbbképzési Szakbizottság tagjává válnak, de bármely más szakbizottságba is bejelentkezhetnek. Az Oktatási Továbbképzési Szakbizottság lehetőséget nyújt egyrészt a tagok számára a kötetlen információcserére, a szakmai tapasztalatok megosztására, másrészt annak figyelemmel kísérésére, hogy milyen jellegű szakmai munkát végeznek az EOQ MNB tanúsítvánnyal rendelkező szakemberek.

Az EOQ MNB szakember-tanúsítási rendszere a térítésmentes könyvtárlátogatást is magában foglal (5. melléklet), valamint útmutatást nyújt a Szakmai Magatartási Szabályzat (6. melléklet) és az Etikai Kódex (7. melléklet) közreadásával.

Budapest, 2021. augusztus 25.

Dr. Molnár Pál
az EOQ MNB elnöke

Mellékletek:

1. Az EOQ MNB Egyesület minőségügyi továbbképző programja (<http://eoq.hu/regist/tanf1old.pdf>)
2. Az EOQ MNB szakembertanúsítási díjtételei (érvényes 2014. január 1-től) (<http://eoq.hu/regist/szt-dij.pdf>)
3. Az EOQ MNB Egyesület által elfogadott Képzési Központok jegyzéke és elérhetősége (<http://eoq.hu/regist/kepzkozp.pdf>)
4. Tudásszint felmérés (<http://eoq.hu/regist/felmer.pdf>)
5. Térítésmentes könyvtárlátogatás (<http://eoq.hu/regist/konyvtar.pdf>)
6. Szakmai Magatartási Szabályzat (<http://eoq.hu/mszab.pdf>)
7. Etikai Kódex: (<http://eoq.hu/etika.pdf>)

Érdeklődés: EOQ MNB Egyesület Központi Titkárság

1026 Budapest, Nagyajtai u. 2/b.

Tel.: 212 8803, fax: 212 7638, e-mail: info@eoq.hu